

ՄԵՎԱՏՏԸ ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԷ

Մերիսօշուղուն պիր սէմէրէսի : — Միսթըր Մուտի վէ միսթըր Սանթի : — Ճիպրայթարըն փիսգօփօսու : — Իրանտա պիր տէմիր Եօլու ինչասը Թէքլիֆի : — Ալմանեա վէ ինկիլթէրա : — Էրմէնի բիլիսէսինտէ կէր-չէքլիք վար մը : — Մէմուլ օլունմազ պիր իսլանմա : — Փօլիթիգա հալատիսի :

ՍԷՐԻՍՏԼՈՒՂՈՒՆ ՊԻՐ ՍԷՄԷՐԷՍԻ

ՏՕՍԹՈՒՄՈՒՆ պիրի պիր աէֆա կէօրաիւ քի թանըտըզը քիմնէլէրտէն պիրի սըրչա փարմաղընը պաղլամըչըտը : Նիչիւն պաղլամըչ տէյիւ սիւալ էթտիլինտէ, մէրգուլ « Փարմաղըմտա եարա վար » տէյիւ ճէվաղ վէրտի : Տիէէրի, « Տօսթուլ, կէօրիւյօրուլ քի եարա օրթալ փարմաղընտա տըր, սէն իսէ սըրչա փարմաղընը պաղլամըչսըն, օնտա տա մը եարա վար » տէյինճէ, փարմաղընը պաղլայան տիգգաթլէ էլինէ պաղըպ, « Էվլէթ, հազընըզ վար, եարա օրթալ փարմաղըմտա տըր, լաքին պէն հէր նասըլըսա եանղըլըպ սըրչա փարմաղըմը պաղլամըչըմ » տէտի : Պու տտէմի գընամամալը, չիւն-քի սէրիսօշուղունտան աղըլը պաղընտա տէյիլ իտի :

Մերիսօշուղուն տիքէնլէրի նէ չօգ վէ նէ քէսքին տիր : Հայըֆ օնլարը թէօրէթմէյէ չալըչանա, ամմա մուլթլու օնլարը քէօքտէն գուրուլթմաղա սայ վէ զայրէթ էտէնէ :

Պիլինէ պիր Եօլ իլէ զարար էտիպ, սուչունու պիր ախէրինէ իթիրաֆ էտէնին հալի պու սէրիսօշունքինտէն ֆարգըլը մը տըր :

ՄԻՍԹԸՐ ՄՈՒՏԻ ՎԻ ՄԸՍԹԸՐ ՍԱՆՔԻ

Պու իքի Ամէրադալը զէվաթ, րէսմէն վաիզ տէյիլէր իսէ տէ, իւչ այտան պէրու Լօնտա շէհրինին մահալէլէրինտէ պիլնէրճէ քիմնէլէրէ ինճիլին քէլամընը մուլաֆֆադիյէթլէ վազ էթմէյէ չալըյօրլար : Լընտըն թայմը զաղէթաղը մայիս 14/26 թարիլին նէչը էլլէտիյի նուսխասընտա, ինկիլթ քիլիսէսինին փայէտէ էն պէօյիւք շախսը օլան ֆանթէրպըրի փիս-

գօփօսունուն պիր մէքթուպունու իւլան էթմիլ տիր : Պու մէքթուպտա փիսգօփօսը միւմաիլէյհ մէքքիւր իքի զաթըն մէտհի հազընտա պաչգա շէյլէրտէն մատա շունու տախի իլալէ էտէր. « Պիլտէ րէսմէն վաիզ օլմայան քիմնէլէրին ինճիլին հազի-գաթընը վազ էթմէսի եէնի պիր շէյտէյիլ տիր, վէ պու իքի զաթըն պէօյլէ մուլաֆֆադիյէթլէ պիլնէրճէ քիմնէլէրէ վազ էթմէսինէ ճան ու տիլտէն սէվինիլիմ : Ինճիլի վաֆիր ճանլարա վազ էթմէք լազըմ իտիլինի, չօգլարըն տախի կիւնահլար իլինտէ պիգայտ եաչատըղընը պիլէրէք, հէր քիմին վասիթաղը իլէ օլուրսա օլուն, Գրիստոսուն կիւնահլարլարա թէպլիր գըլընտըղընը կէօրաիլիւմտէ մէսըուր օլմադտա իմ : Բէսուլլէրին սիւրիւսինտէն օլմայըպ, Գրիստոսու վազ էտէն ատէմէ մանի օլմասըն տէյիւ Գրիստոս քէնտիսի Յովհաննէս րէսուլա էմըր էթտիլինտէ, « Պիլէ մուլալիֆ օլմայան պիլիմ թարաֆըմըզտան տըր » տէտի (Ղուկ. Թ. 50) »

ՃԻՊՐԱԼԹԱՐԸՆ ՓԻՍԳՕՓՕՍՈՒ

Միւմաիլէյհ մայիս 27 տէ Բուլէլի Հիսարընտա Բօպէրթ նամ գօլէճէ զիյարէթ էտիպ, 200 դատար շայիրտան հուզուրունտա, մէքթէպին նազըրընըն իսթիտաղը իւզրէ գըսա պիր նուլթ իրատ էլլէտի :

Փիսգօփօս թայիմ ու թէրպիյէնին մէրամը ալիսինտէն պահսէտիպ, մէքթէպի քիւչատ էտէն զաթա վէ միւտէրրիսլէրէ միւթէչէքքիր օլունըլար տէյիւ շայիրտանա նասիհաթ էթտիքտէն սօնղրա, պէօյլէ պիր մէքթէպտէ թէրպիյէ օլմադ ֆուրսաթընտան իսթիֆատէ էտիպ ճէնապը Հազգտան քէնտիլէրինէ իհասն օլունմուլ օլան գուլվէի ազիլիլէրինին թէրադգիսինէ չալըչաղըլարը հալտէ, իլէրուտէ սատտէթը հալէ նաիլ օլաճաղըլարընը օնլարա պիլտիրտի : Շու-նու տախի իսթար էթտի քի, թալիմ ու թէրպիյէտէն մէրամ եալընըլ իւ-

լում վէ ֆինունա աչնա օլմադ օլմա-յըպ, հիւսնի ախլադա տախի մալիք օլարադ սաիր ատէմլէրին տէ իսլահաթ վէ թէրադգիսինէ եարտըմ էթմէք տիր, վէ եալընըլ պիր շախսըն տէյիլ, պիր միլլէթին տախի խասսի-յէթի վէ սատտէթը հալի, թէրպիյէ վէ մէտէնիլէթին իլէրլէմէսինէ պա-գար : « Էյէր պիր միլլէթին սատտէթը հալի միլլէթի թէրպիյէ էտէնլէրին էլի իլէ օլույօրսա, պու մէմա-լիքտէ պու մէքթէպին պէօյիւք թէ-հսիրի օլաճաղը պի իլթիպաչ տըր » տէտի :

Պատէհու մէքթէպին եիւքսէք վէ հալատար մէվգիսինտէն պահս էտէրէք, « Մէքթէպին միւլէսիսի (հիմա-գիր) պու եիւքսէք մահալի այլըմադ-լէ, քիւչատ էթտիլի մէքթէպին մադ-սէտը ալիսինի թէմսիլէն պէյան էթմէք իսթէմիլ տէյիլ կէօրիւսիլը : Շու-նու տախի տէմէյէ ճէսարէթ էտէրիմ քի մէվգիլին պու եիւքսէքլիլի մէքթէպին պու մէմալիքին թէվարի-լիստէ ֆէվգ էլ ատէ թէհսիրի օլա-ճաղընը իմա էտէր » տէտի :

ԻՐԱՆՏԱ ԵՆՆԻ ՊԻՐ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼՈՒ ԻՆՇԱՍԱԸ ԹԷՔԼԻՅԻ

Թուրքիտա իսմի մալիւմ օլան Մ. Փրէսսէլնամ Ալթըրիալը միւհէնտիս, կէչէն սէնէ յունիս այլընտա, Բուսիս վէ Ալթըրիա վէ Ալմանեա տէվլէթլէրինէ իրանտա եէնի պիր տէմիր Եօլու ինչասընը տէր իւհտէ էթմէյէ նիլլէթինի պէյան էտիպ, Եօլը մէզպուրուն եէրինի էօլլիւպ ինչասընա պաչլամադ իւզրէ իրան տէվլէթինտէն րուխսաթ թահսիլ էթմէք իլիւն մէքքիւր իւչ տէվլէթին միւտախէլէսինէ միւրաճաթ էթմիլ : Փրէսսէլ իրան տէվլէթինտէն մասրաֆ իսթէմէյէրէք տէմիր Եօլունուն եէրինի էօլլմէյի իւզէրինէ ալմըչ իսէ տէ, էօլլէն միւհէնտիսլէրին էմիլիլէթի ի-չիւն տէվլէթին մուալլէնէթինի թա-լէպ էտիպ, անճադ Եօլու ինչա էթմէք րուխսաթընը պաչգա պիր գում-

փանեայա վերտիկի հալտէ, էօլմէնին մէսարիֆինի տէ Էօտէմէյէ Իրան տէվ-լէթինին պօրճլու օլմաւընը թալէպ էթմիշ :

Իշպու տէմիր Էօլու Թիֆլիզէն պաշլայրպ, Էրեվանտան կէչէրէք, վէ անտէն Թէպրիզ վէ Թէհրան վէ Գում վէ Գաշան վէ Իսպահան վէ Շիրազա կէլիպ, Իրան քէօրֆէզինտէ պուլու-նան Պէնտէրապպասա վասլ օլաճաղ ըտը : Պալատէ մէգքիւր իւշ տէվլէ-թին պու թէքլիֆէ նէ տէրէճէ ճէ-սարէթ վէրմիշ օլտուղու մալիւմ տէ-յիլ իսէ տէ, Բուսիա տէվլէթինին եազընլարտա Թիֆլիզէն Իրան սը-նօրունտա օլան ճուլֆայա պիր տէ-միր Էօլու ինշասընա րուխսաթ վէր-միշ օլտուղու մալիւմ տիր :

Մ. Փրէսսէլին մէգքիւր իւշ տէվ-լէթէ կէչէն սէնէ էթմիշ օլտուղու թէքլիֆ անճաղ եազըն վազըթլարտա Էվրօֆայա մալիւմ օլտու, վէ պու մատտէ իւզէրինէ շիմտի ինկիլզ զա-զէթալարընտա հիտտէթլէ սէօյլէշի-լիօր :

Ա.Լ.ՄԱՆԵԱ ՎԷ ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ

Քիլիսէի փափաղիյէնին իտտիալէ-րինէ գարշը մուգապէմէթ էթմէքտէ օլան Ալման միլլէթինէ իզհարը մու-հապպէթ էթմէք մազսէտիլլէ, ա-լաֆրանկա մայիս 12 տէ Լօնտրատա պիր մէճլիս օլուպ, մէճլիս մէգքիւր-տէ փարլամէնթ ազաոընտան պազը-լարը հաղըր պուլունտուղու հալտէ, Լօնտրատա Ալմանեա սէֆիրի պու-լունան դօնթ Միւնսթէր աթի իւզ զիքր տիգգաթա շայան նութղը ի-րատ էյլէտի :

Իզհարը մուհապպէթ իշիւն ինկ-լիզ Փրօթէսթանթլարը թարաֆըն-տան Ալման միլլէթինէ կէօնտէրի-լէն լաիհայը հազրրունտան թէմհիր էթմիշ օլանլարա թէչէքիւրիւմիւ պէ-յանլէ, մէթպուի մուֆախսամըմ օ-լան իմփէրաթօրըն վէ փրէնս Պիզմար-դըն վէ Ալման միլլէթինին պու մու-հապպէթ ալամէթլէրինի աղիւմ րիա-յէթլէ գապուլ էթմիշ օլտուղլարընա սիգի թէչէմին էտէրիմ :

Ալմանեանըն փափա իլէ օլան շիմ-տիքի գալղապը տիւշմէնլէրիմիլին ա-լէմէ կէօսթէրմէք իսթէտիքլէրի կի-պի, քիլիսէի փափաղիյէի խարապ էթմէք իշիւն անըն ալէյհինտէ զա-լիմանէ թէչէպպիւս էտիլլէն պիր մու-հարէպէ օլմայըպ, անճաղ մալիւմիւ ալիլէրի օլտուղու իւզրէ, պիր հիւ-քիւմէթին քէնտի էհալիսին վէ ան-լէրին հիւրիյէթի վիճտան վէ տինի-

յէսինի վիգայէ էթմէք, վէ կէրչէք թէրպիյէի Մէսիհիյէի իլէրլէթմէք իշիւն տէրիւհաէ էթմէյէ պօրճլու օլ-տուղու պիր իշ տիր :

Էֆէնտիլէր, սիգին ճիւմէնիլ տէ Ալմանեանըն թարիխինի, վէ փափա-լար իլէ Ալմանեա իմփէրաթօրլարը միյանէսինտէ վուգուա կէլէն միւնա-ղապը, հաթթա Ալմանեա իմփէրա-թօրլարընտան պիրինին փափատան աֆիլըգ տիլէմէք իւզրէ թէվպէքեա-րանէ Գանօսայա կիթմէյէ մէճպուր օլտուղունու պիլիւրսինիլ, վէ փրէնս Պիզմարդըն եազընլարտա իրատ էյ-լէտիլի պիր մէճհուր նութղտա, Բօ-մանըն կիւճիւնէ կիտէն շէյ պիլիւմ շիմտիքի Փրօթէսթանթլար իմփէրաթօ-րըմըզըն աֆիլըգ իշիւն Գանօսայա կիթմէյէ մէճպուր օլմատըղը տըր տէտիլինի տախի պիլիւրսինիլ : Գա-տիւմ վազըթլարտա օթուղ սէնէ սիւ-րէն մուհարէպէնին նէթիճէսինի վէ Ալմանեայը նէ տէրէճէ սէֆալէթէ տիւշար էթտիլինի տախի պիլիւրսի-նիլ : Ալմանեանըն նասը մուհապպէթ օլտուղունու վէ քէնտի քէնտիլի պու-լուպ պու կիւնքի պէօյիւք Ալմանեա իմփէրաթօրլարը օլապիլմէք իշիւն տէհրէրին միւրուրը լաղըմ կէլտիլի-նի տախի պիլիւրսինիլ : Էֆէնտիլէր, Ալմանեանըն պէօյիւք Փրօթէսթանթլար իմփէրաթօրլարը վէ միլլէթէհիս ի-թալիա Բօմանըն զուլմէթինտէ իմ-րարը Էօմր էտէնլէրին խօշունա կիթ-մէք : զիրա միլլէթ տույգուսուունն վէ աթլաղը հասանէ իլէ թէրպիյէնին քէսպի գուլլէթ էյլէտիլի կէրաէ քի-լիսէի միլլէյէ մէյտանա կէլիւր տէյիւ գօրգարլար : Էվրօֆանըն քեաֆֆէի մէմալիքինտէ պու միւնաղապըն ազ չօդ վուգու պուլտուղունու պիլիւր-սինիլ : Պաղը մէմալիք քէնտիլի էմ-նիլէթտէ զանն էտէր, լաքին հալլէրի էմին տէյիլ տէյիւ գօրգարլար : Իզ-վիլէր ճիւմհուրիյէթինին հէման պու միւնաղապ իլէ մէշղուլ օլտուղունու կէօրիւյօրընը : Իւմիտ էտէրիւքի պու մէմալիք (Ինկիլթէրա) տահա պիր միւնտէթ պու միւնաղապտան աղատ դալաճաղ տըր, լաքին միւն-թաղպէլի սիզ էյի կէօրիւյօրընը : Ձանն էտէրիւք իրլանտատա նէլէր իճրա օլունտուղունու տախի կէօրիւ-յօրընը : վէ գըյաս էտէրիւք քի պու մէմալիքտէ հաղըրլանան վէ վուգու պուլաճաղ շէյի կէօրմէք իշիւն տա-խի չօդ իրաղա պաղմաղ իճապ էթ-մէք : Էֆէնտիլէր, պէն սալթ շունու տէրիւք քի մէթպուի մուֆախսամըմ օլան իմփէրաթօր վէ փրէնս Պիզմարդ

տէր իւհաէ էթտիքլէրի իշի իթմամ էտէճէքլէր տիր : հիւրիլլէթ վիճ-տանը էմին զըլմատըգճա րահաթ էթ-մէյէճէքլէր տիր : Պու խուսուս իշիւն լաղըմ կէլէն նիղամաթըն գապուլ վէ թասաղդ օլունաճաղընա էմին օլու-նուլ, զիրա ճիւմիլ սէրպէսթ էֆ-քեար սահիպի վէ միլլէթալիւմ Ալման-եալը անլէրին թարաֆընտա տըր : վէ վաթմանտալարըմը օլան Գաթօլիք-լէր իլէ միւնալէհէ իւզրէ օլաճաղըմը վազըթ կէլէճէք տիր տէյիւ իւմիտ էտէրիւք : Ինկիլթէրա իլէ Ալմանեա միյանէսինտէ մէվճուտ օլան մուհապ-պէթ իւզէրինէ րէիսի մէճլիս միւնա-սիր քէլամ էյլէտի : պու մուհապ-պէթէ էսաս վէ հէր կէօնէ միւնա-սիպէթ վար իտիլինի հիսս էթմէմլէ պէրէպէր, հէր Փրօթէսթանթլար էլին-տէն կէլտիլի գատար պու մուհապ-պէթի պաղի, վէ միլլէթէյի միյանէ-սինտէ իթթիհաաղ սապիթ էյլէմէյէ պօրճլու տուր տէյիւ գըյաս էտէ-րիւք : նէթիճէի քէլամ, էֆէնտիլէր, պէնիւմ արղուլ պու իքի Փրօթէս-թանթլար հիւքիւմէթլէրինին տալիւմ միլլէթէֆիդ օլմասը տըր : Պուլարըն իթթիֆաղ իւզրէ օլմասը տիւնեանըն թէնվիլինէ վաթիթա վէ սուլճըն պա-գասընա էն ալա տէլիլ տիր :

ԷՐՄԵՆԻ ՔԻԼԻՍԵՍԻՆՏԷ ԿԵՐՁԷՔԼԻՔ ՎԱՐ ՄԸ

Իշպու սիւալա չու Էօրնէք իլէ ճէվապ վէրիլէպիլի : Սասան իշինտէ պուլտայ, վէ պիր գապուլէ իշինտէ տախի պատէմ եա ճէվիլ օլտուղու կիպի, Էրմէնի քիլի-սէսինտէ տախի կէրչէքլիք վար տըր : Մէգ-քիւր նաֆաղալար լուղումուղ գապուլգ-լար իլէ ալընտըղլարը հալտէ, Էօմր վէ սըհհաթա ֆախտէսիլ օլտուղտան պաղա, մուղիւր տախի պուլունտուղլարը միսիլի կէրչէքլիք տախի ինսանի իճատ վէ պա-թլէյէթլէր իլէ գարըմը պուլունտու-ղու հալտէ, րուհի ինսանիլէ միւնասիպ պիր թասաթ օլմաղ, վէ պուլուն սիլզաթ ինշլապընտըմը հէմ օնուս րէսուլլէրի թասաթ էյլէմիլլէր տիր : (Մաթ. Թ. 9) « Հէմ առէմ թէնպիհիլի թալիմինի էօյ-րէտէրէք, պանա նաֆիլլէյէ իպատէթ է-տէրլէր » : Եհհուտի քիլիսէսինտէ կէրչէք-լիք վար իտիլինի քիւմ ինքեար էտէպիլիլ : լաքին օնլարըն իւզէրինէ ինսան թէնպի-հաթը գամ օլունտուղու հալտէ խէլաս ի-շիւն արթըդ ֆախտէսիլ օլուրլար, վէ պու սէպէպտէն իտի քի, Պետրոս րէսուլ (Ա. Պետ. Բ. 2) հէֆ Քրիսթիյանլարա թէնպիհի էտէրէք, « Քէլամըն խալիս սիւ-տիւնիւ արղուլլէյին, թա քի օնուս իլէ

պէս օյրեցեալսինից» պուշուրուր : Պունտան
փէք աշիքեար տըր քի , պիր մասուսմուն
պէս օյրեցեալսինից վալիտէսինին սատէ սիւտիւ
լաղըմ հէմ քեաֆի օլտուղու , վէ մէքըիւր
սիւտ ալիւր շէյլէր իլէ գարըլըս , սաֆի-
լիլինի դայալ էթտիլինտէ , չօնուղուն խա-
րապ վէ հէլաքընա միւսիւ օլտուղու կի-
պի , ճանլարըն սիւտիւ վէ սէպէպի հայա-
թը պուլունան կէրէքլիք եալսօտ ֆէլամ
ուլլահ տալի , սատէլիլի իլէ վալ , թալիւ
եա իսթիմալ օլունմատըլը հալտէ ճանը
գայ հէմ հէլաք էտէր : Պունուն իշլուն Պօ-
ղոս րէսուլ , Ալլահըն սէօղլունէ ինսանի
թալիւմ գամմ էտէնլէրի էսիրկէմէյէրէք լա-
նէթ թաշթընա պրագմըլ տըր (Գաղ. Ա.
8. 9) : Իմոի հէր քէս քէնտի էօմր վէ սըհ-
հաթընա եարայան լէղիլ վէ նէֆիս թա-
ամլարը իւք էվիլէ օնուղա պէրապէր պու-
լունան լուղումսուլ վէ մուգիրը մատտէ-
լէրտէն թէֆրիք էտիւ , իսթիմալ էտէր :
Քէզալիք էրմէնի քիլիսէսինտէ ճանլար
իշլուն րուհանի պիր թաամ վար տէյիւ գա-
պուլ էտէն տօթլարըմըլա կէրէք տիր քի ,
էվիլէ ինսան իճատլարըն տէֆ իլէ , սա-
տէ կէրէքլիլի իղհար վէ իսթիմալ էյլէ-
սինլէր : Զիրա անճագ օ վագըթ կէրէք-
լիք ճանլարընն ֆաիտէսինի միւսիւ
պուլունապիլէճէք տիր : Ալտանմատըլար ,
գիրա հիշ պիր քիմսէ պատէմի գապուղու
իլէ եէմէլ , վէ ըլըլը եագըլ քիլէ ալթը-
նա գօմալ : «Կէրէքլիլի նահագըլըլ իլէ
սագըլայան ատէմէրին . . . հէր նահագը-
լըլը իւղէրինէ , կէօքտէն Ալլահըն դագա-
պը աշիքեար օլուր» (Րօմ. Ա. 18) : Պիլիւրի
քի , էրմէնի քիլիսէսի ինլաքեարըն շէ-
ֆաաթըլըլըն գապուլ էտէր : Լաքին
պուլուն իլէ աղիլէրին շէֆաաթընա միւ-
րաճաաթ էթտիլինտէն , էվիլէքի կէրէք-
լիք սօնղրաքընին իշլինտէ դարդ օլմուլ վէ
մահֆուլ գալմըլ տըր , շէյլէ քի պիր Լու-
սաուրչահանը Բրիստոսուն շէֆաաթ էտէր
օլտուղունա փէք չօք կիւսիւք իլէ խ-
քեաթ էտէպիլիլիօրուլ : Քէզալիք էրմէնի
քիլիսէսի Բրիստոսուն պաշ քեահինլիլի
վէ կիւսահլար իշլուն պիր գուրպան սուն-
տուղունու գապուլ էտէր իսէ տէ , հալա
ատէմէրտէն քեահին ինթիլսալ էթմէսի ,
վէ քեահինին եէտի իլէ կիւսահլար իշլուն
գուրպան արդ էթմէսի իլէ թալիսի մէգ-
քիւրիւ գափաթմըլ տըր : Հաթթա շէյլէ
տէյէպիլիլի քի , էրմէնի քիլիսէսինին
շէֆաաթըլըլը , քեահինլիլի , գուրպան-
լարը օլտուղունտան , Բրիստոս , Ալլահ
վէ Րօպալ կիպի սէճաէ էտէր իսէ տէ , օնա
էն միւրէվիլէթի վէ էմին պիր պաշ քեա-
հինէ , վէ կիւսահլարըն էն եագըն
տօթմու , շէֆաաթըլը վէ գուրպանը , վէ
կիւսահլար մատա հէր շէյլէ գարընտաշ-
լարա պէնիլէր օլան հէմտէրտինէ եագ-
լալըր կիպի եագըլալալ :

Իմոի իւք էվիլէ էրմէնի քիլիսէսի մէգ-
քիւր իւշ քանլըլըլը քիլիսէսին իսրաճ
իլէ պիր իսլահաթ հուսուլէ կէթրմէլալ-
էն , նէ ինճիլին էն պէյիւք , էն թաթըլ
վէ պէնի պէշլին էն զիյատէ միւսիւ
պուլունտուղու կէրէքլիլի գուհիլէ չըգա-
պիլիլ , նէ տէ միլլէթիլիլ իսէլաա վէ հա-
յաթը էպէտիլէ խուսուսունտա ըլըլ վէ
մալիլմաթ ալարագ օնտան իսթիֆատէ
էտէպիլիլ : * * *

ՄԵՄՈՒԼ ՕԼՈՒՆՄԱԶ ՊԻՐ ԻՍԼԱՀԱԹ

Սամսունտան 10 սաաթ ուղալ , վէ Զար-
շամպանն ճէնուլ թարաֆընտա , Գարա
տէնիլէ սինօր սայըլան 6 սաաթ մէսաֆէլի
էիւքսէք տաղլարըն թէֆէլէրինտէն պի-
րինէ , Գափու գայա տէնիլիլ Պու թէֆէ-
տէն Սամսունուն լիմանը , Զարշամպա վէ
պիւլիլին Գարա տէնիլ կէօղլուն գուլիլ-
թինէ կէօրէ մէյր վէ թէմալա օլունուր :
Թէֆէ օրմանլար իլէ էօրթիլլալ իսէ տէ ,
մահալ պէ մահալ թիմար օլունմուշ արալի
տալիլ էիւքսէք աղաճլարըն արասընտան
կէօրիւնիլ :
Պու մահալլէրէ քէյ տէնիլլէմէլ , չիւն
քէյ տէնիլլէն մահալլէն ագալլի 5 խանէ
պիրիլքտէ պուլունմալ : Պուրատա իսէ
էքսիլիյա պիրպիրլէրինտէն 15, 20, 30 տա-
գիլէ ուղալ այրը պաշարընա էվէր պու-
լունուլ , հէր պիրիլինի միւլէրէրի , օրման-
լարը , եայլալարը էվիլէ էթրաֆընտա տըր :
Պիրիլքտէ 2 եա 3 խանէ նատիր պուլու-
նուր , պուլար տա իքի իւշ գարնատըն փէ-
տէրլէրինտէն քէնտիլլէրինէ տիւլէն միւլ-
լէրի իշլէրինտէ թագսիլ էթմէլլէրինտէն
վուգու պուլմուլ տուր :
Օրալարտա սաքին օլանլարըն սէնատթը
րէնչալլիլք տիր . ատէթլէրի , էլպիսէլլէրի
վէ դայրիհում քէյլիլլէրէ միւլէպիլիք օլ-
մասընա չիւսէն եօգ տուր :
Պէյլէ պիր տաղ պաշընտա վէ պուլ ալ-
ըլ այրը խանէլլէրտէն իսլահաթ մէմուլ օ-
լունուր մու : Լաքին պու մահալլէրին պիր
գաշընա զիյարէթ էտիւ , ճահիլ , օգու-
մագ պիլմիլէն թալիլմիլ քիմսէլլէր փէք
նատիր կէօրտիլմ : Գափու գայա նամ թէ-
փէտէ քէյ ուսուլլինտէ եալմըլըլ պիր պի-
նայա Րապթ կէլիլ , պինանն օրալարտա
սաքին օլան ինճիլի ճէմիլ թին իպատէթ-
կեահը օլտուղունու աննատըլմտա , Պու-
րայա նէ թարաֆտան ատէմ ճէմ օլտադ
տէյիւ քէնտի քէնտիլմէ թէմաճիւլ էթ-
տիլ , գիրա իպատէթ կեահըն էթրաֆընտա
պիր թէք խանէտէն պաշալ մէսքեան
կէօրմէտիլ : Օլ կէճէ մէքըիւր պինանն
պիր օտապընտա եալմըլըլա եաթըլ պիր
իքի սաաթ ուլտուղունտան սօնղրա ուլան-
տըմ քի կէճէնին գօյու գարանլըլը վէ
սուս վագթընտա աղաճլար րիւղկեարլար-
տան սալլանըլ հէր պիր թարաֆտան սէս
վէրիլարըլտը : Պուրատա ֆիլքրիմէ տէհ-
էթ կէթրիլիլ պիր չօք գօրգուլար տիւլ-
տիւ , վէ պու վէճէլէ տիւլիւնուլ խալթ
էտէրքէն , մէգամիլին «Կէճէնին իւրքիւն-
թիւսիւնտէն գօրգամայաճագըն» (ՂԱ. 5)
այլթի խաթըլմա կէլիլ , վէ պիր աղ ճէ-
սարէթ քէսպ էտիւլ թէքար ուլտուլմ , վէ
ուլանտըլմտա կիրալի կիւսիւնիւ միւթ-

տէ էտէն կիւսէլին փէրթէվիլլէրի հէնուլ
կէօրիւնիլարուտու : Թէքար տիգըլաթ ի-
լէ հէր թարաֆընա պաղըլալ իքի խանէ-
տէն պաշալարըն կէօրէմտիլիմտէն , օ-
թուրուլ , Աճապա պու թէֆէտէ Ալլահա
շիւքը գուրպանլարըն արդ էտէն օն էր-
քէք ճէմ օլաճագ մը տէյիւ միւլահապա է-
տէյօրուտում : Սաաթ իքի Րատտէլլէրին-
տէ կիւն տօղունտան , կիւն պաթըրտան , շէ-
մալտան վէ ճէնուլտան , աղաճլարըն ա-
րասընտա օլան տար վէ սարփի եօլարտան
իքիլլ իւշլէր ատէմ կէօրիւնմէլէ պաշլատըլ
Պէյլէճէ պիր սաաթ կէշտիլքտէն սօնղրա
պինանն իշլինէ պագալըլմտա , 200 գա-
տար էրքէք վէ գարը վէ չօնուլ ճէմ օլ-
մուլ կէօրտիլմ :
Իպատէթ պաշլանտըլընտա , չօղլար էլ-
լէրինտէ օլան քիթալարտա վալիլին օ-
գուտուղունու օգուլարըլտը : Իպատէթ
պիլթիլքտէն սօնղրա հիլիլի տիւլարտա
աղաճլարըն քէօլլէսինտէ օլան օթլարըն
իւղէրինտէ թագըլմ թագըլմ օթուրուլ գօ-
նուլտուլար , պիր պաշալ սընըֆ իսէ իլա-
հիլէր թէրէնիլմ էթմէքտէ իսի : էվիլլէր
ուղալ օլտուղունտան , հիլի կէլլէլէր էյ-
լէն եէմէքլէրինի պէրապէր կէթրիլ , ալ-
տալ տուսընն իսթամընտաք պիր եէրէ
կիլմէվիլլէր իսի :
Սաաթ 7, 8 օլտու իսէ հէր քէս քէնտի
էէմէլլին չըգարըլ , էլլէրինտէն պիրիլ գըս-
ա պիր տուս սէյլէտիլքտէն սօնղրա եէ-
տիլլէր : Պու արատա Մարի. Զ. 59 վէ Ա-
մալը Րուս. Բ. 44-47 խանէլլէր ֆիլքրիմէ
կէլար : Նէ կիւղէլ իթթիֆագ , նէ սաֆի
Բրիսթիլանլըլ :
Սաաթ 10տա ալալտ տուսըլ պիլթիլք-
տէ , հէր քէս եինէ օլ տար վէ սարփի եօլ-
արտան աղաճլարըն արասընա կիրիլ կէ-
օրիւնմէլ օլտու :
Պիր գաշ հաթթա գարֆընտա չօղլարը
իլէ կէօրիւնիլիլմտէ աննատըլ քի պուն-
լար ինճիլ թապի օլտուղունտան սօնղրա օ-
գուտագ էյօրէնիլլէր իսի : Զօգ տէֆա
թարալտա չալըլմտան եօրուլալ պիր աղ
րահաթ էթմէք իշլուն աղաճլարըն քէօլլէ-
սինտէ օթուրուր իքին , ճէպլէրինտէն ին-
ճիլի չըգարըլ օգուտուլարըն վէ իլահի
թէրէնիլմ էթթիլքլէրինի տիլլէտիլ , էր-
քէք վէ գըլ չօնուլարը օգուտագ վէ եալ-
մագ էյօրէնիլլէր . օլ սէմթլրտէ իսէ ին-
ճիլի օլմալան պիր գըլ պիլլէ օգուտագ պիլ-
մէլ տէրսէմ , միւլալաղա իլէ սէյլէմիլ
օլմալմ :
Պու ինճիլի ճէմաաթ չօղլարըն սէ-
նէտէ 1,200 զուրուլ վէրիլլէր իսի . պու
սէնէ 1,500 զուլ վէրմէյէ սէօլ վէրմիլլէր :
Պու իսլահաթ եալմըլըլ ինճիլին մէյլլէ-
լէրի տիր : Ինճիլ օլ մահալլէ կիրտիլինտէ ,
օլ սէրթ գայալար եարըլըլ պու իսլահաթ-
լարա եօլ աշալըլար , վէ էնճամ Ալլահ օն-
լարը պէրէթթլիլալ «հէր կիւն գուրթու-
լանլարը քիլիսէլէ գամմ էտէյօր : » Գափու
գայա քիլիսէսի տաղ իւղէրինտէ եանար
պիր ըլըլ օլուլ , էթրաֆընտա օլանլարա
զիյա վէրիլլար օլտուղունա հիշ չիւսէլմ եօգ
տուր :
Պու քիլիսէսին զիյատէ թէքագըլիլ ի-
շլուն քիլիսէսին Պաշ չօղլաննա իշալըլմըլ
տըր :
ԳՐԻԳՈՐ Ա. ԹԱԳԵՈՍԵՍՆ
Իւնիս , 8/20 մայիս , 1875

ՓՈԼԻԹԵԽԱ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Բուսի Յունիս, 4 վե Ալաֆր. Յունիս 16, 1875

ԻՍԹԱՆԳՈԼ

Տեվլեթ պեշ մահալատէ, եանի նէֆ-սը Իսթանպուլտա իքի եէրտէ, Իւս-կիւտարտա, Պէշիքթաշտա վէ Պողազ իչիինն պիր մահալինտէ, հարալիյէ ի-չիւն իտատիյէ մէքթէպլէրի քիւշտա էթմէյէ գարար վէրուիշ տէյիւ սէօյ-լէնիյօր :

— Լէվանթ Հէրալտըն սէօղիւնէ նազարէն, եէնի տամազա վէրկիսինտէն տէվլէթէ եալընըզ Իսթանպուլտա եէվմիյէ 200 լիրա հասըլաթ օլույօր :

— Սապրգա Գալաթա սարայընտա օլուպ մուսախարէնկիւլխանէյէ նազը օլուսան մէքթէպը սուլթանիյէտէ շիմտի, 31000 կէճէլի կիւնտիւզլիւ օլարագ, 400 գատար թալէպէ պու-լունույօր : Միւստէրրիսէր, 15ի Յրան-սըզ օլարագ, ճէման 40 քիշի տիր : Շայիրտանըն հէման նըսֆը Միւսլիւ-ման, տիկէր նըսֆը տախի թուրքիա-տա պուլունան սաիր միլլէթլէրտէն տիր : Միւսլիւման շայիրալէրին պիր գըսմը տէվլէթ մէմուրլարընըն էվ-լատլարընտան տըր : Մէարիֆի ումու-միյէ նազըրը Արիֆի փաշա եազընլար-տա մէքթէպը մէզպուրէ գիյարէթ է-տիպ, մէքթէպին միւքէմմէլ վէ միւն-թաղամ հալինտէն տօլայը, մէքթէ-պին նազըրը Սափա փաշատան ղիյա-տէսի իլէ մէմուլն օլմուշ :

— Մէքլէնպուրկ տուգասը պիր գաշ կիւն էվլէլ Իսթանպուլտա ի-տի Պու զալթըն միւլլէրի Ալմանեա-նըն փէք ուֆագ պիր գըսմը իսէ տէ, հէման եարընը տուգանըն մալի տիր, վարիտաթը տախի սէնէտէ 250,000 լիրայա պալիզ օլուր : Մէքլէնպուրկ հիւքիւմտարլարը տուգալըզ իւնվա-նընը 1340տա Ալմանեա իմրէրաթօ-րու տէօրտիւնճիւ Գարլօտան ալտը-լար :

— Պասըլ ալի պու կիւնլէրտէ պա թահրիր տիւվլէլ էճնէպիյէ էլլիլէ-րինէ, 1876 յունվար 1 տէն իթիպա-րէն թուրքիա իլէ մէմալիքի սաիրէ արասընտա իլլէյէն փօսթալարըն քեաֆֆէսի տէվլէթ թարաֆընտան ի-տարէ օլունաճագ տէյիւ պիւտիրտի : Եազընտա իզլիչէրանըն Պէրն շէհրին-տէ փօսթալարա միւթէալիզ պիւ-ճիւմլէ տէվլէթլէր պէյինտէ ազա-օլունան եէնի մուգալլէլէլէր միւճիւ-պինճէ Պասըլ ալի պու հագգը թա-լէպ էտէյօր իսէ տէ, պազըլարըն սէ-օղիւնէ նազարէն էճնէպի տէվլէթլէր Պասըլ ալիինն պու իտտիասընը գա-պուլ էթմէյէճէլէր :

— Բօպէրթ գօլէճին միւլէսսիսի օ-լան միսթըր Բօպէրթ նամ Նիւ Եօրք-լու ղէնկին թիւճճար պունտան պիր գաշ կիւն ագտէմ Տէր սաաալէթէ վաալ օլտու : Բուլմէլի Հիսարընտաքի եէնի մէքթէպ ինչա օլալտան պէրու միւմաիլէյի Իսթանպուլա կէլմէմիշ ի-տի : Միսթըր Բօպէրթ ալթը հաֆթա գատար Իսթանպուլտա գալաճագ :

— Ձաթը շահանէնին յունիս 13/25 տէ վաղի օլան ճիւլիւսը հիւմայու-նունուն շէնլիքլէրի իչիւն Պէյգօղտա պէօյիւք հազըրըզ կէօրիւլմէքտէ տիր :

— Լուսաուրչական էրմէնիլէրին սահմանադրութիւն նամ միլլէթ գա-նունանմէսինին 15ինճի սէնէսի օլտու-ղունտան, պու տէֆաալաֆրանկալու-նիս Յտէ աաթթ իւզրէ շէնլիքլէր Պէյ-գօղտա իճրա օլունտու : Եէվմը մէզ-պուրուն սապաճը Պէյքօզ քիլիսէսին-տէ գուտտասը շէրիֆ ալինի իճրա օ-լունուպ, պատէհու քիլիսէսին իթթի-սալինտէ օլան չիմէնլիքտէ վաղ վէրիւ-տի, էօյլէն թաամը էսնաօընտա տա-խի նուլթզլար իրաա օլունտու : Բօ-պէրթ գօլէճին Օսմանլը խօճասը թիւրեաքեան Գալուստ էֆէնտի շէնտ նէֆէր էրմէնի շայիրալէր իլէ մէզ-քիւր շէնլիքտէ հազըր պուլունուպ, պիր նուլթգ իրաա էլլէտի :

— Համբարճում, եանի Հազրէթը Իսանըն միրաճը կիւնիւ, Լուսաուրչա-կան էրմէնիլէրին Սամաթիատա քեա-լին Ս. Փրկիշ նամ խասթախանէսին-տէ իճրա օլունան շէնլիք վասիթասը իլէ օրայա ղիյարէթէ կէլէնլէրտէն խասթախանէյէ 7,000 զուրուշ իսնէ վէրիլիշ :

— Սէօյլէնտիյինէ նազարէն միրաճ կիւնիւ Գուտուր շէրիֆտէ էրմէնիլէր իլէ Բուլար պէյինտէ գալլա զու-հուր էթմիշ, վէ խայը քէսան եա-րալանմըշ տըր :

— Էրդուլտան եազըլըզ Մասիս զաղէթասընտա իլան օլունան պիր մէքթուպուն սէօղիւնէ նազարէն, շէհրը մէզպուրտէ միւքէմմէլ պիր մէքթէպ ինչասը իչիւն էրմէնիլէր 50,000 զուրուշ գատար թօփլամըլար :

— Միւրիա թարաֆլարընտան քէ-չիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆ խա-պէրինէ նազարէն, օլ թարաֆլարտա զուհուր էտէն վէպա իլլէթի թէնգիլ պուլմուշ, վէ աղ վաղըթտան քեամիլէն տէֆ օլուր տէյիւ մէմուլ օլունույօր :

— Միսթըր Պարրօսուն ալաֆրանկա մայիս 28 թարիլլէ Գայսէրիյէտէն եազըլընտ նազարէն, շէհրը մէզ-պուրտէ հալա պէօյիւք զարուրէթ

վար իսէ տէ, իսնէ ալանլարըն սա-լընը կիւն պէ կիւն էքսիլմէտէ տիր, վէ խասթալարտան մատա սաիր ֆու-գարայա կիտէրէք աղ իսնէ վէրիլի-յօր : Միւլթաճ օլան գարիլէլէրտէ իսնէ տազըթմագ իչիւն, մէքթուպուն եազըլտըզը կիւն, իւշ թագըմ աաթթ-լէր Եօլա բէվան օլտուլար :

Աֆիօն Գարա Հիսարընտան եա-զըլան պիր մէքթուպա նազարէն, շէհ-րը մէզպուրտէ գրթըզ իչիւն իհտաս օլունան գօմիսիօն, մայիս 14/26յա-տէք, 3,800իւ Միւսլիւման օլարագ, 5,430 քիշիյէ իսնէ թէվլի էթմիշ : Գըթըզ իչիւն ինկիլզ գօմիսիօնու կէլէն հաֆթա, իւշիւնճիւ տէֆա օ-լարագ, Աֆիօն Գարա Հիսարընտա 100 լիրա տահա, 200 լիրա տախի Գէօ-թահեա գահթղէտէկեանընա կէօն-տէրմէյէ մուլաֆիֆագ օլտու :

ԵՎՐՕՓԱ

Յրանսանըն վարիտաթը հիշ պիր վազըթ շիմաթի գատար օլմամըշ տըր : Պու սէնէնին իլք պէշ այլարընտա օ-լան վարիտաթ պիւտճէտէ թախմին օլունան միգտարտան 1,360,000 ինկ-լիզ լիրասը ղիյատէ օլմուշ :

Թանգիմաթ գանունամէսինի թէֆ-թիշ էտիպ րաֆօրթօ վէրմէք իւզրէ միլլէթ մէճլիսի թարաֆընտան եա-զընտա թային գըլընան օթուզլար գօմիսիօնունուն ազալարընտա էքսէ-րիյէթ ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարը տըր : Ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարա-նընըն հէր սընըֆը պիրպիլէրի իլէ հէմէքքեար օլուպ, թէէնի վէ սէ-պաթլէ մուամէլէ էտէյօրլար :

— Գաթօյիլլէրին Յաֆէլէս նամ թա-փօրլարը սէպէպի իլէ, Պրիւքսէլտէ վէ Պէլճիգանըն սաիր թարաֆլարըն-տա խայը գարըլըզլըզ զուհուր էթ-միշ : Էհալիտէ փափալիլիքտէն իրրահ էթմիշ օլուպ, պաշգա պիր քիլիսէյէ հէնուզ միւրաճաաթ էթմէմիշ օլան գըսմը մէզքիւր թափօրլարա միւգա-վէմէթ էթմիշ : Էհալիլինն պու գըսմը գաթօյիլլիքտէն իքրահ էթմիշ իսէ տէ, տօղրու վէ խալիս Փրիսթիյան-լըզա հալա աշնա տէյիւ տիր :

— Յունիս 8 թարիլլէ ֆէթրօ-պուրկտան ալընան պիր թէլէկրաֆ խապէրինէ նազարէն, Մօրչանսը նամ շէհր տէհէթլու պիր հարիգտէն քեամիլէն եանմըշ :

Ամբիգա միսիօնէլլէրի շիրքէթի Թարաֆընտան Միւլլիֆի զաղէթա Ճ. Բ. Կրին

ԻՍԹԱՆԳՈԼ

ՄԱԹՊԱՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Չագագընլար, Յալոքեան խան Նուս. 12